

Finanslov 2010

Råd og plads til vækstpakke i finansloven for 2010

Ny vækstprognose fra OECD viser, at Danmark fortsat er hårdt ramt af den økonomiske krise. Vismændenes og AEs forslag til en vækstpakke på 26,5 mia. kr. vil kunne skabe 20.000 arbejdspladser på et tidspunkt, hvor der er enorm plads i økonomien til at stimulere. Samtidig ruller langt over halvdelen af pengene tilbage i statskassen.

af chefanalytiker **Martin Madsen**
& chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

6. november 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Ny prognose fra OECD dokumenterer, at Danmark fortsat befinder sig i et dybt væksthul. Derfor er der akut behov for at bruge finansloven for 2010 til at igangsætte en ambitiøs vækstpakke, der kan modgå den økonomiske krise.
- Regeringen har i denne uge langt op til en ny pakke med udskydelse af virksomhedernes indbetaling af A-skat. Ifølge finansministeriets egne beregninger skaber en sådan "kreditpakke" imidlertid kun omkring 500 jobs, mens væksten påvirkes med 0,0 procent. Den nye pakke er altså ikke en vækstpakke, og kan på ingen måde erstatte en vækstpakke.
- Vismændenes og AEs forslag om en vækstpakke på 26,5 mia. kr. over to år vil kunne skabe op mod 20.000 nye jobs.
- Selvom en vækstpakke kan se dyr ud i en tid med store offentlige underskud, løber langt over halvdelen af pengene til en vækstpakke tilbage i de offentlige kasser. Med en vækstpakke på 26,5 mia. kr. belastes de offentlige finanser således kun med omkring 10 mia. kr.

Kontakt

Chefanalytiker
Martin Madsen
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 20 95 64 05
mm@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Råd og plads til ambitiøs vækstpakke i finansloven for 2010

OECDs nye vækstprognose forudser et fald i det danske BNP i år på hele 4½ pct. I 2010 og 2011 ventes en fremgang på 1,2 pct. og 1,7 pct. Historisk har dansk økonomi ligget med en gennemsnitlig årlig vækstrate på 2 pct. I det lys – og i lyset af hvor dybt et væksthul, vi er faldet ned i 2008 og 2009, tegner OECDs prognose de kommende år et billede af et temmelig svagt opsving. Derfor er der akut behov for at bruge finansloven for 2010 til at igangsætte en ambitiøs vækstpakke, der kan modgå den økonomiske krise.

Regeringens oplæg til ny "kreditpakke" giver 0,0 procent på væksten

Som en del af finanslovsforhandlingerne for 2010 har regeringen i midten af ugen fremlagt en ny kreditpakke med forlængede frister for at afregne A-skat. Af et svar fra Finansministeriets til finansudvalget fra april 2009 fremgår det imidlertid, at kreditpakker af denne type, som regeringen ligeledes lancerede i foråret 2009, kun øger beskæftigelsen med 500 personer.

Kreditpakke fra foråret indeholdt endda både en forlængelse af kredittider og udskyde indbetaling af A-skat og moms. Den nye kreditpakke indeholder ikke moms og er derfor en mindre pakke end den første kreditpakke. Forlængede frister kan give virksomhederne et pusterum med likviditet, men giver ikke et pusterum med hensyn til det fundamentale problem, at virksomhederne ikke kan afsætte varer. En kreditpakke skaber nemlig hverken afsætning og produktion. Samtidig kan man stille det spørgsmål, om det ikke netop var formålet bankpakke 2 at sikre en sådan likviditet til sunde virksomheder.

Den nye pakke er blevet lanceret som en ny vækstpakke, der kan sparke gang i dansk økonomi. Ser man på, hvor meget en sådan kreditpakke påvirker væksten, bliver man imidlertid skuffet. BNP-væksten påvirkes nemlig overhovedet ikke – aktivitetsvirkninger på BNP er således 0,0 procent. På den baggrund må man konstatere, at den nye pakke ikke er en vækstpakke, og at den på ingen måde kan erstatte en vækstpakke.

Mange af pengene fra en vækstpakke ruller tilbage i de offentlige kasser

AE anbefaler på linje med de økonomiske vismænd, at man fremrykker offentlige investeringer for 10 mia.kr. i 2010, og at man samtidig nu begynder at gøre klar til yderligere tiltag i 2011.

I tabellen nedenfor er vist effekten af fremrykkede offentlige investeringer for 10 mia.kr. i 2010 og yderligere 16½ mia.kr. i 2011, svarende til Vismændenes anbefaling.

Effekten af øgede offentlige bygge- og anlægsinvesteringer for 10 mia. kr. i 2010 og 16½ mia. kr. i 2011		
	2010	2011
BNP-niveau, pct.	0,5	0,9
Offentlig saldo, mia.kr.	-4,8	-5,4
Beskæftigelsesniveau, 1.000 personer	10	19

Anm.: Der er sammenlignet situationen hvor der ikke gøres noget.
 Kilde: AE på baggrund af ADAM.

Som det fremgår, vil beskæftigelsesniveauet øges med 10.000 personer i 2010 og med 19.000 personer i 2011. Jo mere investeringerne koncentrerer på reparation og vedligeholdelse, jo mere kan effekten øges, fordi disse arbejder er mere arbejdskraftintensive.

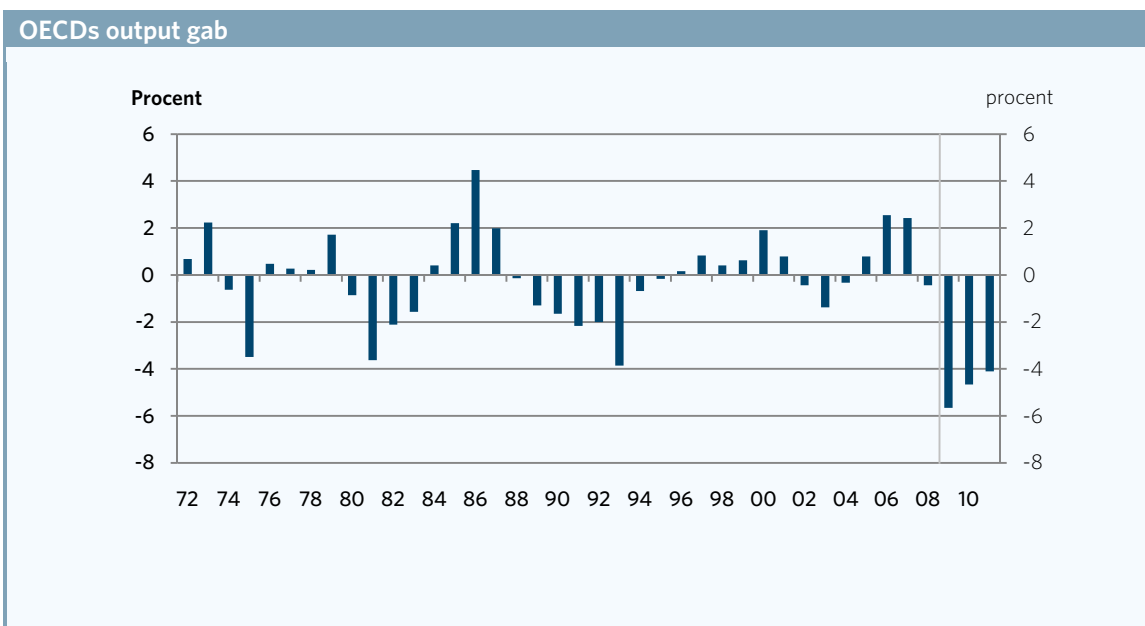
Samtidig viser beregningerne, at der er et stort tilbageløb i de offentlige kasser fra tiltaget. Selvom de offentlige investeringer løftes med 10 mia. kr. i 2010, belastes de offentlige kasser kun med knap 5 mia. kr. Det skyldes de positive afledte effekter fra flere i beskæftigelse, der betaler mere skat og har et højere privat forbrug, samt at de offentlige kasser sparer overførselsindkomst til fx dagpenge og kontanthjælp.

Ser vi på hele pakken, belastes de offentlige kasser samlet set kun med godt 10 mia. kr., selvom de offentlige investeringer umiddelbart belaster de offentlige finanser med 26½ mia. kr. i 2010 og 2011. Det understreger det betydelige tilbageløb til de offentlige kasser. En ambitiøs vækstpakke belaster altså statskassen langt mindre, end man umiddelbart skulle forvente.

Historisk overkapacitet i økonomien skaber plads til vækstpakke

Statistikkerne og opgørelserne peger på massiv overkapacitet i dansk økonomi i disse år. Denne pointe understreges også med al tydelighed i OECDs vurdering af det såkaldte output gab. Output gabet er et mål for, hvor langt den faktiske produktion i økonomien er fra produktionen med en normal kapacitetsudnyttelse. Altså hvor meget under niveau det normale niveau, den samlede danske produktion er.

OECDs opgørelse viser en overkapacitet i 2009 svarende til næsten 100 mia.kr, mens der i 2010 og 2011 er en overkapacitet svarende til 70-80 mia.kr. i uudnyttet produktion. Selv ude i 2011 har vi en større udnyttet produktion end vi havde efter de 7 magre år fra 1986-1993. OECDs prognose indebærer altså en historisk stor overkapacitet i dansk økonomi. Det viser figuren.

Anm.: Output-gabet måler forskellen mellem den faktiske produktion og den strukturelle/konjunktneutrale produktion. Et positivt output gab er ensbetydende med kapacitetspres i økonomien. Et negativt output gab er ensbetydende med overkapacitet i økonomien. Målet afspejler derfor, hvor hurtigt de økonomiske hjul kører rundt, i forhold til, hvad de underliggende strukturer i økonomien tilsiger - både i forhold til arbejdskraft, kapital og produktivitet (herunder udnyttelsesgraden af arbejdskraft og kapital). Udviklingen i det strukturelle BNP ifølge OECD i 2011 er fremskrevet med OECDs vurdering af den mellemfristede potentielle vækstrate.
 Kilde: AE pba OECD.

Indikatoren for produktionskapaciteten i industrien bekræfter billedet fra outputgabets. Ligeledes ligger arbejdsløsheden i a-kasserne, der ikke er rettet mod det offentlige generelt højere end den samlede arbejdsløshed. For eksempel har de byggefaglærte og 3F'ernes allerede nu en arbejdsløshed på over 10 pct., mens fx Metal har en arbejdsløshed på 8 pct. Altså mere end dobbelt så høj som den samlede arbejdsløshed.

Selv med Vismændenes vækstpakke-forslag, hvor BNP-løftes med 0,9 pct. frem mod 2011, vil outputgabets ifølge OECDs opgørelse stadig ligge på minus 2¾ pct. Det svarer til, at produktionen ligger næsten 50 mia. kr. under produktionen med en normal kapacitetsudnyttelse ude i 2011.

Samtidig er det næppe 5 mia. kr. i større offentlige underskud i 2010, eller samlet set 10 mia. kr. i større underskud over 2010 og 2011, der vil vælte læsset for de offentlige kasser og dansk økonomi. Øges det offentlige underskud fra 90 til 95 mia. kr. i 2010 vil ikke have betydning for den henstilling, som Danmark får fra EU – og så stort set alle EU-lande vil modtage – eller for renten i Danmark.

Til gengæld vil Vismændenes og AE's forslag til en ambitiøs vækstpakke som vist i tabel 1 kunne skabe op mod 20.000 nye jobs i 2010 og 2011. Det er der i høj grad brug for i en tid, hvor arbejdsløsheden er kraftigt stigende.